

Voor onderzoek aan en de bescherming van Scholeksters

Aanmelden Scholeksterweekend 31 januari - 2 februari 2025

In de vorige nieuwsbrief werd het Scholeksterweekend al aangekondigd, maar vanaf nu kunnen jullie je er ook voor opgeven. Het weekend wordt gehouden in [Het Boshuis](#) in Wieringermeer van 31 januari tot 2 februari 2025.

Het scholeksterweekend is een mooie gelegenheid om met elkaar te spreken over alles wat met scholeksters te maken heeft. Er is de mogelijkheid om in groepjes kleurringen af te lezen en 's avonds zijn er presentaties. En heb je zelf een mooi verhaal over scholeksters dan ben je welkom om dat te vertellen op het weekend. Daarnaast geven we een workshop voor het meten van biometrie en het snijden in dode scholeksters. Ringers kunnen deze workshop gebruiken als hercertificeringsbijeenkomst voor hun ringvergunning. Bij goed gevolg wordt de ringvergunning met maximaal 3 jaar verlengd. Het aanmeldingsformulier is [hier](#) te downloaden. In de beide nieuwsberichten op onze website is meer [informatie](#) te vinden..

Foto's: Floor Arts en Bruno Ens

Het zesde seizoen Scholekster op het Dak was weer een succes!

Het zesde seizoen van 'Scholekster op het Dak' is achter de rug. De 'dakbroeders' zijn enkele maanden geleden weer vertrokken naar de Wadden of de Zeeuwse Delta. Tijdens het afgelopen broedseizoen zijn er ruim 850 nesten aangemeld op de website van [Scholekster op het Dak](https://www.scholeksterophetdak.nl). Dit 'Citizen Science project' speelt een belangrijke rol bij de bescherming van onze Scholeksters, want inmiddels broedt al zo'n 20% van de populatie in stedelijk gebied. Dat is een flinke toename ten opzichte van 2009, toen slechts 4% van de Scholeksters op daken broedde. De Scholekster wordt daarmee steeds meer een stadsvogel.

Gelukkig hebben we kunnen constateren dat er dit jaar aanzienlijk meer jongen vliegvlug zijn geworden dan in voorgaande jaren. Dit is vooral te danken aan het natte, koele voorjaar, waardoor het niet te heet werd op de daken en de ouders veel voedsel konden vinden. Ook de aandacht van de deelnemers aan ons project heeft de Scholeksters weer goed geholpen. Zo hebben veel mensen gezorgd voor water en beschutting op het dak. In sommige gevallen zorgden deelnemers er ook voor dat de broedplekken beschermd bleven bij dreigende (sloop)werkzaamheden, of zorgden zij ervoor dat de jongen goed konden landen (bv. door een matrasje op de grond te leggen!), veilig de straat of sloot konden oversteken of dat ze met hun ouders de weg naar het weiland konden vinden. Alle mensen die de Scholeksters een handje hebben geholpen, willen we hiervoor heel hartelijk bedanken!

Ook een hoopvol bericht kwam er dit jaar van onze zuiderburen: vanuit het Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei in Vlaanderen is men bezig om een soortgelijk project op te zetten als 'Scholekster op het Dak'. We blijven deze ontwikkeling natuurlijk met belangstelling volgen!

In het voorjaar van 2025 kunnen we de scholeksters weer in de steden verwelkomen. Zit er bij jou in de buurt een scholekster op een dak te broeden, dan kun je dat melden op de website van Scholekster op het Dak:

<https://www.scholeksterophetdak.nl>

Tot slot nog een oproep: het beantwoorden van de mails van de deelnemers aan Scholekster op het Dak is mooi en dankbaar werk, maar kost ook veel tijd. Graag zouden we onze werkgroep daarom nog wat verder willen uitbreiden, immers: vele handen maken licht werk. Heb jij hart voor de Scholekster, en vind je het leuk om een paar uur per week als vrijwilliger mee te draaien met ons project, stuur ons dan een mailtje:

info@scholeksterophetdak.nl

Foto: Marion Duimel

Foto: Egenolf van Stein Callenfels

Reiskostenvergoeding voor ringlezen

Al heel lang wordt er onderzoek gedaan aan Scholeksters en een van de methodes om meer te weten te komen over deze vogels is het omleggen van kleurringen. Het is een manier om zo veel mogelijk informatie over een individuele scholekster te verzamelen: waar heeft hij/zij gebroed en waar overwintert deze vogel. Dat kan alleen als er naar deze gekleurringde Scholeksters wordt gezocht en de ringcombinaties worden afgelezen en ingevoerd op [submit cr-birding](#).

Er zijn gebieden in Nederland waar veel Scholeksters zitten en waar veel afgelezen wordt, bijvoorbeeld in het Waddengebied. Maar er zijn ook delen van Nederland waar weinig of geen scholeksteringen worden afgelezen, terwijl daar wel Scholeksters voorkomen. Ook in Duitsland, Frankrijk en Engeland zijn wadgebieden waar waarschijnlijk veel van “onze” gekleurringde Scholeksters overwinteren en waar weinig wordt afgelezen. Om dat aflezen te stimuleren kun je, als je in zo’n gebied op zoek wilt gaan naar geringde Scholeksters, van de Stichting Onderzoek Scholekster je reiskosten vergoed krijgen. Neem daarvoor contact op met ons via soscholekster@gmail.com.

Foto: Bruno Ens

Succes broedplatforms scholeksters Water, Land en Dijken

De Agrarische Natuurvereniging Water, Land en Dijken heeft in 2023 in haar werkgebied via een subsidiebijdrage van “Betrekken bij Groen Fonds” van de Provincie Noord-Holland 145 broedplatforms voor Scholeksters geplaatst bij haar deelnemers en leden. In 2024 zijn er nog 10 extra geplaatst wat het totaal op 155 plateaus brengt.

De legsels zijn grotendeels geregistreerd in de Boerenlandvogel monitor en daar waar het kon zijn de plateaus gemonitord op het resultaat, zoals broedsucces, uitkomst, predatie, vliegvlug worden pullen etc. In alle opzichten was er dit jaar een ruime verdubbeling te zien zowel in legsels, broedsucces als broedresultaat ten opzichte van vorig jaar. In 2023 werd er op 17 verschillende platforms gebroed en in 2024 al op 35 locaties. Ook het aantal legsels nam fors toe. Van 21 legsels vorig jaar naar 45 dit jaar. Een toename van 114%. Van deze 45 legsels kwamen er 41 uit wat een uitkomstpercentage geeft van maar liefst 91 %.

De toename dit jaar komt voornamelijk omdat het overgrote deel van de plateaus er al stonden toen de Scholeksters terug kwamen in hun broedgebied. In 2023, het 1^e jaar, waren de beschermers wat aan de late kant met het plaatsen van de plateaus.

De plateaus zijn gemaakt van bloembollenkistjes met gaasbodem en zijn geplaatst in sloten, greppels plas dras, volvelds plas dras en sommige op het land. Als bodembedekking werd bij wijze van proef het volgende gebruikt: schelpen, schelpengruis, fijn grind, gele mijnsteen of een combinatie van dit alles. Daarnaast hebben ook 3 Visdieven op de plateaus gebroed.

Zie voor meer informatie het nieuwsbericht op de site van de [Agrarische natuurvereniging Water Land en Dijken](#).

Foto's: Agrarische natuurvereniging Water Land en Dijken

Nieuw type vangkooi

Een van de manieren om Scholeksters te kleurringen is door ze op het nest te vangen met een tuimelkooi (foto links). Dankzij subsidie van het programma Wij & Wadvogels fase 2 konden we Maarten Hotting een aantal nieuwe typen vangkooien laten bouwen. Deze kooien werken net als tuimelkooien met een draadje over het nest, maar bij tuimelkooien valt de hele

kooi naar beneden, terwijl bij deze kooien alleen een klapdeurtje naar beneden valt. Verder zijn de klapdeurkooien opvouwbaar en dat zijn de tuimelkooien niet.

In principe hebben de klapdeurkooien maar één deur die naar beneden valt. Daarmee hebben ze hetzelfde probleem als de tuimelkooien, namelijk dat de Scholekster maar via één kant naar zijn nest kan komen en de andere kant altijd geblokkeerd is. Dat kan een probleem zijn bij het vangen op een nest op bijv. een tuinwal. Daarom heeft Maarten Hotting op verzoek ook een paar klapdeurkooien gemaakt die aan beide kanten een klapdeur hebben die naar beneden valt (foto rechts). De uitdaging is een constructie te maken die ervoor zorgt dat, als de vogel het draadje boven het nest naar beneden drukt, beide deurtjes tegelijk dicht vallen. We gaan het komend seizoen uitproberen.

Ben jij een ringer, die ook wel één of meer klapdeurvallen zou willen hebben, stuur dan een email naar sossholekster@gmail.com met een verzoek daartoe. Geef ook het aantal aan en of het om ééndeurs- of tweedeurs klapdeurvallen gaat. We kunnen niets beloven, maar verwachten ook in 2025 weer subsidie te krijgen uit het programma Wij & Wadvogels fase 2 om vrijwillige Scholekster kleurringers te ondersteunen met (vang)materiaal

Links een tuimelkooi, rechts een tweedeurs klapdeurkooi

Korte mededelingen

Nieuwe publicatie over effect zeespiegelstijging op broeden scholeksters

Uit nieuwe berekeningen op basis van intensief onderzoek is gebleken dat populaties die op de kwelders op de oostpunt van Ameland broeden nu al de effecten van zeespiegelstijging ervaren. Dat is mede het gevolg van bodemdaling door gaswinning op de oostpunt blijkt uit de publicatie in Nature Climate Change van Martijn van der Pol e.a. [Sea-level rise causes shorebird population collapse before habitats drown](#). Doordat hun habitat in de broedtijd regelmatig onderloopt tijdens extreem hoog water, spoelen nesten weg. Mitigerende maatregelen zijn nodig om verdere afname van de populaties te voorkomen.

Agenda

Scholeksterweekend 30 januari- 2 februari 2025

Voor verder informatie zie het item in deze nieuwsbrief

Waddenvogelfestival 2025

Op 10 en 11 mei 2025 zal op Texel weer het jaarlijkse Waddenvogelfestival worden gehouden.

Voor meer informatie: www.waddenvogelsfestival.nl

Wie zijn wij

In april 2019 is de Stichting Onderzoek Scholekster, met de uiterst toepasselijke afkorting SOS, opgericht. Het gaat al heel lang niet goed met de Scholekster en kort samengevat willen wij het onderzoek aan Scholeksters stimuleren en de bescherming verbeteren met als uiteindelijke doel de neergaande trend van deze soort in Nederland te keren. Om onze doelen te bereiken vragen wij subsidies aan, maar donaties zijn natuurlijk ook van harte welkom (NL65 TRIO 0379 6568 68 t.n.v. Stichting Onderzoek Scholekster). SOS heeft de ANBI status en giften zijn aftrekbaar. Voor vragen en opmerkingen kun je altijd terecht op het emailadres sosscholekster@gmail.com

---

**Het bestuur van Stichting Onderzoek Scholekster wenst
iedereen gezellige feestdagen**

